

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE

ÚVODNÍ SLOVO

Milí malí přírodovědci!

Z dílny Správy Národního parku České Švýcarsko k vám doputoval zápisník malého přírodovědce. Budete-li jej správně používat, pomůže vám při poznávání přírody během vašich badatelských výprav, umožní vám zapojit se do praktické ochrany přírody a může se stát i vaším diářem či deníkem. Pojďme si společně představit, jak tento zápisník můžete používat.

Zápisník je rozdělen na dvanáct kapitol, podle jednotlivých měsíců v roce. V každém měsíci pak najdete:

1 Návod na aktivitu pro praktickou ochranu přírody. Například výrobu netopýří budky, ježčího domečku, krmítka pro veverku a další. Chcete-li, můžete jednotlivé aktivity pojmut jako svou roční výzvu a v každém měsíci udělat dobrý skutek pro přírodu ve svém okolí. Některé aktivity budou rychlé a zvládnete je sami, jiné potrvají delší dobu a vyžádají si zapojení i někoho dospělého.

2 Návod na badatelskou či vzdělávací aktivitu. Umožní vám poznávat vaše okolí. Ukáže, jak pozorovat zvířata či jejich pobytové stopy. Poradí, jak a čím krmit veverky a ptáky na krmítku nebo proč je prospěšné přikrmovat lesní zvěř.

3 Diář na libovolný rok. Vlastně jde o pár okének, podle počtu dní v daném měsíci. Číslo dnů máte již od nás vyplněná. Doplníte si pouze názvy dnů v týdnu (pondělí, úterý, ...). Do diáře si můžete zapisovat, kdy budete pracovat na výrobě budky, kdy se vydáte pozorovat obojživelníky během žabího jara nebo kdy jsou zajímavé exkurze, přednášky či jiné akce pro veřejnost, které byste neměli za žádnou cenu propásnout.

4 Prázdný list pro vaše obrázky. Na tento prázdný list si můžete kreslit i psát dle libosti. Zaznamenejte sem například vzhled a barevnost broučka, kterého jste potkali při své výpravě a doma si jej budete chtít určit. Při práci na herbáři (srpnová aktivita) zde můžete uvést název květiny, místo a datum nálezů. Anebo využijte prázdný list pro deníkové zápisky se vzpomínkami na své zážitky při pozorování hmyzu, hledání a určování stop ve sněhu či budoování zídky pro ještěrky.

5 Čtverečkovaný list. Čtverečky vám budou sloužit jako měřítko. Díky tomu se vám mohou snadněji kreslit různé plánky či nákresy vašich nálezů. Volný prostor můžete také využít pro své fotografie (například jak s rodiči vyvěšujete vlastnoručně vyrobenou budku pro sýkoru koňadru).

Budete-li mít k zápisníku nebo k jednotlivým aktivitám v něm uvedeným nějaký dotaz, napište nám na j.juda@npcs.cz nebo na j.judova@npcs.cz. Přejeme vám, milí mladí přírodovědci, aby byl tento zápisník vaším dobrým pomocníkem!

Jakub a Jarmila Judovi

LEDEN
Výroba ptačích budky

ÚNOR
Výroba budky pro netopýry

BŘEZEN
Pověšení ptačích i netopýřích budky

DUBEN
Jak na zahradu přilákat ještěrku?

KVĚTEN
Výroba pampeliškového medu

ČERVEN
Výroba hmyzího hotelu

ČERVENEC
Výroba pítka a koupaliště pro ptáky

SRPEN
Založení a vedení herbáře

ZÁŘÍ
Výroba a umístění krmítka pro veverky

ŘÍJEN
Výroba zimovacího domečku pro ježky

LISTOPAD
Odlévání stop

PROSINEC
Přikrmování lesní spárkaté zvěře

Tento sešit vydala Správa Národního parku České Švýcarsko v rámci projektu Plšíkova učebna – EVVO v NP České Švýcarsko, který je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.mzp.cz, www.sfzp.cz

Ilustrace: Petr Nesvadba, Jan Šmucar, Magdalena Smetanová, Jitka Šobrová • **Námět a text:** Jarmila a Jakub Judovi • **Grafické zpracování:** TR-DESIGN • **Jazyková korektura:** Eva Benešová • **Web:** evvo.npcs.cz

VÝROBA PTAČÍ BUDKY

Věděli jste, že u nás žije pták patřící mezi pěvce, který hnízdí v zimě? A že je dost možné, že právě nyní, v některém z hustých smrků na vaší zahradě, sedí samička a zahřívá vajíčka, v nichž se vyvíjí nový ptačí život? Ne, nevěděli? Nevadí!

Už to víte. Je to křivka obecná, která si staví bytelné, zateplené hnízdo, a budku, jakou se v lednu chystáme vyrábět, by nejspíše odmítla. Proto společně vyrobíme obydlí pro jiného pěvce, a to pro sýkoru koňadru, která vámi vyrobenou budku jistě neodmítne.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Prkno (o délce 200 cm, šířce 20 cm a tloušťce 2 cm), pilu, šroubovák, vruty o délce 40 mm (30 ks), tužku, metr nebo pravítko, sukovník o průměru 34 mm a vrtačku nebo dlátko a paličku, brusný papír (smírek), okenní obtřík s vrutem (2 ks), barvu (pro natírání dětských hraček), štětec.

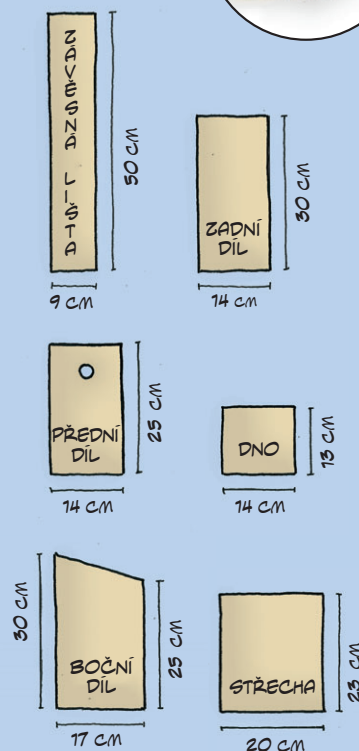
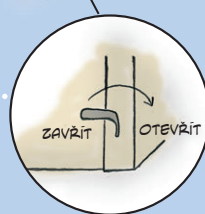
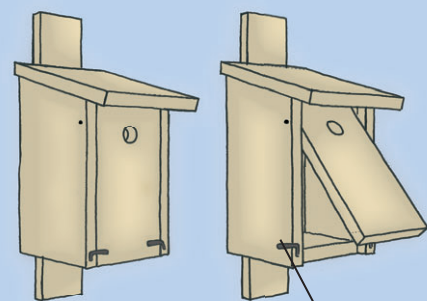
- 1 Na prkno narýsujte díly, jejichž rozměry a tvary vidíte na obrázku.
- 2 Jednotlivé díly z prkna vyřežte (pokud máte doma elektrickou pilu, bude to pro vás snadnější, ale z vlastní zkušenosti víme, že vyřezat jednotlivé díly půjde i ruční pilou).
- 3 Do předního dílu vyvrtajte sukovníkem a vrtačkou díru pro vletový otvor, popřípadě vysekejte dlátkem a paličkou ideálně v kruhovém tvaru o průměru cca 34 mm.
- 4 Díly nyní obruste do hladka brusným papírem.
- 5 Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubujte je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díry předvrtat – pozor, předvrtávejte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrut protáčet).
- 6 Složenou budku natřete barvou, která je určena pro natírání dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost budky si zvolte sami (natírejte budku pouze zvenku).
- 7 Nyní můžete budku pověsit (pověšení budky jsme naplánovali na březzen, ale pokud to nemůžete vydržet, nalistujte si březnovou aktivitu v tomto sešitě a vyrazte do terénu hned).

FOCENÍ PTÁKŮ NA KRMÍTKU

Leden je ideální dobou pro pozorování a focení ptáků na krmítku. Ptáci ve městech i na vesnicích si v zimě velmi rádi zpestří svůj jídelníček dobrotami, které jim připravíte do krmítka. Dejte ale pozor, čím krmíte, abyste ptákům neublížili (jak a čím krmít ptáky na krmítku, najdete v listopadové kapitole). Krmítko umístěné tak, abyste na něj dobře viděli z okna, vám pomůže zůstat v teple a suchu, zatímco pozorujete čilý ruch venku na krmítku. S fotoaparátem v ruce a s trochou trpělivosti a píle jistě vyfotíte řadu hezkých fotografií, z nichž můžete pomoci knihy i internetu určovat druhy ptáků, kteří navštívili vaše krmítko. Brzy pak přestanete říkat: „to je pták, asi sýkorka“, ale snadno rozpoznáte jednotlivé druhy sýkor (babku, koňadru, modřinku, parukářku, uhelníčka) i brhlíka, červenku, stehlíka, hýla, dlaska, čížka a další návštěvníky vašeho „ptačího bufetu“.

PTAČÍ BUDKA PRO SÝKORU KOŇADRU

TLOUŠŤKA PRKEN JE 2 CM

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

VÝROBA BUDKY PRO NETOPÝRY

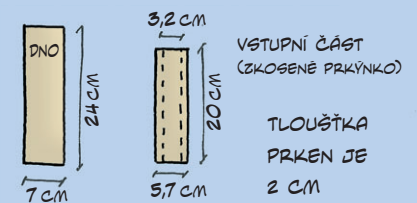
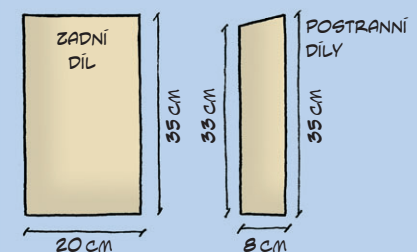
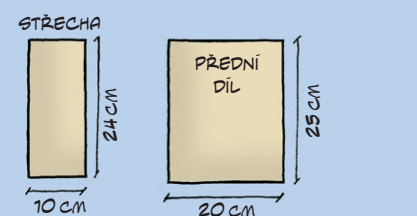
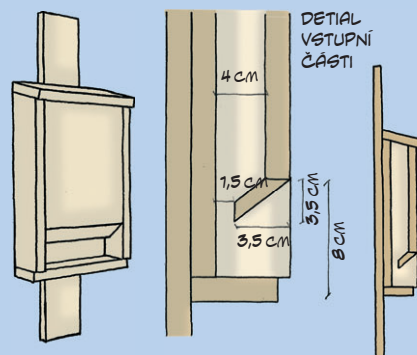
Únorové dny jsou ještě docela krátké a venku se velmi brzy stmívá. Pojďme je tedy strávit v dílně a vyrobme společně budku pro jednoho z tajuplných tvorů naší noční oblohy – netopýra. Netopýři právě přechávají zimu na svých zimovištích, kde spí zimním spánkem (většinou se jedná o jeskyně, štoly, staré sklepy, pukliny ve skalách či stromové dutiny). V létě se ale rádi zdržují na místech, jakými jsou například šterbiny a praskliny starých stromů, ale také za okenicemi či dřevěným obložením domů. Všechny tyto úkryty však ve městech a na vesnicích mizí. Škvíry v našich stavbách utěšujeme a staré či nemocné stromy kácíme, neboť je považujeme za velmi nebezpečné. A tak netopýři (ale i jiné druhy zvířat) nenalézají ve městech a obcích dostatek svých letních pokojíčků. Pomozme netopýrům a nabídneme jim bydlení v naší vyrobené netopýří budce.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Prkno (o délce 200 cm, šířce 20 cm a tloušťce 2 cm), pilu, šroubovák, rašplí, vruty o délce 40 mm (30 ks), tužku, metr nebo pravítko, brusný papír (smírek), barvu (pro natírání dětských hraček), štětec.

- 1 Na prkno narýsujte díly, jejichž rozměry a tvary vidíte na obrázku.
- 2 Jednotlivé díly z prkna vyřežte (pokud máte doma elektrickou pilu, bude to pro vás snadnější, ale z vlastní zkušenosti víme, že vyřezat jednotlivé díly půjde i ruční pilou), zkosené části vytvořte rašplí.
- 3 Díly nyní obruste do hladka brusným papírem (pozor: části dílů, které budou uvnitř budky neobrušujte – musí zůstat drsné, aby se netopýr uvnitř zachytil na stěně svými drápkami).
- 4 Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubujte je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díry předvrtat – pozor, předvrtávejte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrut protáčet).
- 5 Složenou budku natřete barvou, která je určena pro natírání dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost budky si zvolte sami (natírejte budku pouze zvenku).
- 6 Nyní můžete budku pověsit (pověšení budky jsme naplánovali na březen, ale pokud to nemůžete vydržet, nalistujte si březnovou aktivitu v tomto sešitě a vyrazte do terénu hned).

BUDKA PRO NETOPÝRY

POZNÁVÁNÍ STROMŮ PODLE PUPENŮ

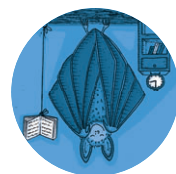
V zimním období, kdy jsou listnaté stromy bez listů, rozeznáme bezpečně například břízu od buku. Mají totiž oba různou barvu i strukturu kůry. Bříza má kůru černobílou, buk šedivou. Jak ale od sebe v zimě odlišit například buk a habr, které mají oba kůru šedivou? Pomůžou nám jejich pupeny! Délka pupenů u habru je do jednoho centimetru a jeho pupeny jsou přitisknuté k větvičce. Buk má pupeny dlouhé výrazně přes jeden centimetr a od větvičky odstávají. Nejlépe to uvidíte na obrázcích, které snadno naleznete na internetu. Pokud se chcete ale stát profíky v určování stromů podle pupenů, doporučujeme ke koupi některý z atlasů pupenů (do vyhledávače zadejte „atlas pupenů“). S ním pak vyrazte do terénu a poznávejte tajuplný svět stromů a jejich pupenů v zimní krajině.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29 jednou za čtyři roky	

ÚNOR

POVĚŠENÍ PTAČÍ I NETOPÝŘÍ BUDKY

V lednu a v únoru jsme společně vyrobili ptačí i netopýří budku. Nyní, v březnu, je již nejvyšší čas obě budky pověsit, aby mohly sloužit svým budoucím nájemníkům. Nejlépe ihned na začátku března pověste budku ptačí, aby se s ní mohli ptáci seznámit. Netopýří budku můžete pověsit až na konci března. Naši netopýři v této době ještě spí zimním spánkem.

Co budete potřebovat:

Žebřík, kladivo (nebo šroubovák, pokud použiješ vruty), dva hliníkové hřebíky pro každou budku, které nepoškodí strom (pokud budku připevníte na kůlnu či stodolu, pak použijte standardní vruty) a především někoho dospělého, aby vám s pověšením budky pomohl (například podržel žebřík).

1 Pověšení ptačí budky

Ptačí budku pověste alespoň dva metry nad zem, raději ale až do výšky kolem čtyř metrů (v té bude ještě snadné pozdější pozorování přilétajících ptačích obyvatel a zároveň uslyšíte i ptačí štěbetání, když přiletí rodiče s potravou). Budku umístěte tak, aby se k ní v ideálním případě nedostal žádný ptačí predátor (například kočka). Výletový otvor směřujte spíše do volného prostranství než směrem ke zdi či silné větvi, odkud by mohlo na ptáky číhat nebezpečí. Myslete také na to, že budku bude nutné v zimním období vyčistit od starého hnízda a jiných zbytků. Budka by měla být tedy dobře přístupná pro budoucí čištění.

2 Pověšení netopýří budky

Umístění budky pro netopýry bude malinko složitější kvůli výběru stanoviště. Budku je nutné pověsit minimálně tři metry vysoko. Uděláte ale lépe, pokud ji pověsíte spíše do pětimetrové výšky. Umístěte budku tak, aby její přední strana mířila na jihovýchod, jih či jihozápad – díky tomu budou mít netopýři uvnitř pěkné teploučko. Také se ujistěte, že není zastíněna větvemi. Před budkou by měl být volný prostor, aby se netopýřům dobře vyletovalo i přiletovalo. Budku můžete čas od času v letních měsících zkontrolovat. Nekontrolujte ale její vnitřek, ať netopýry zbytečně nerušíte! Přítomnost netopýřů poznáte podle trusu ve tvaru malých, jen několik milimetrů dlouhých šištiček zachycených na spodním okraji budky.

ŽABÍ JARO

V závěru března (záleží na aktuálním počasí) se v přírodě začínají probouzet ze zimního spánku naši obojživelníci. Nejdříve skokani, potom ropuchy, následovány dalšími žábami i ocasatými obojživelníky (například čolky). Všichni vyrážejí k vodním plochám (rybníky, tůně a někdy i jen větší kaluže), aby se v nich rozmnožovali a založili zde novou generaci svého druhu. Tyto jarní poutníky můžete snadno pozorovat. Nejlepší je, když mrholí nebo drobne prší a je teplý podvečer. Vybavte se baterkou, holínkami, pláštěnkou a ideálně i fotoaparátem pro vyfocení zaznamenaných druhů obojživelníků. Největší šanci setkat se s putujícími obojživelníky budete mít v blízkosti rybníků a tůní. Vydejte se po jejich okraji a sledujte žáby přicházející k rybníku, popřípadě občas koukněte do vody, jestli tam nespátříte na hladině čekající samečky, kteří vyhlíží své budoucí partnerky. Protože vyrážíte se setměním a k vodní hladině, vezměte s sebou raději i někoho dospělého.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

BŘEZEN

JAK NA ZAHRADU PŘILÁKAT JEŠTĚRKU?

Ještěrky patří mezi plazy. Jsou to studenokrevní živočichové, jejichž teplota těla je velmi proměnlivá a výrazně závislá na teplotě okolního prostředí. Studenokrevní živočichové (mezi které patří i naše ještěrky) se proto často vyhřívají na slunci, aby zvýšili svou tělesnou teplotu. Této jejich vlastnosti využijeme a společně postavíme zídku pro ještěrky, na které by se mohly vyhřívát a my je mohli snadno pozorovat.

Zídku budeme budovat malou. Postačí výška od 30 do 50 cm s délkou do 150 cm a šířkou cca 70 cm. Taková zídka, vzhledem ke své velikosti, bude lákat především ještěrky. Poskytne jim ideální místo pro slunění, pro úkryt i pro obživu. Kamenné zídky můžeme vybudovat ve dvou stylech. Prvním je samostatně stojící zídka, druhým je opěrná zídka. Jak takové zídky vypadají, se můžete podívat na obrázcích vpravo.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Lopatu, rukavice, stavební kolečko, kameny (nejlepší budou nějaké místní kameny získané například z výkopů - není dobré rozebírat kamenné hromady na okrajích polí, které již slouží jiným živočichům).

1 V místě plánované zídky strhněte drny (udělejte cca 15 cm hlubokou rýhu podle zvolené délky a šířky budoucí zídky), hlínu si uschovejte pro vycpání některých větších mezer mezi kameny.

2 Pozvolna navršte připravené kameny na sebe. Dolů dejte největší a nejplošší kameny. Postupně přidávejte další a další řadu. Celá stavba bude jako puzzle.

3 Celá vaše zídka by měla dobře držet. Některé větší spáry můžete utěsnit menšími kameny a hlínou - pomohou vám zlepšit stabilitu zídky.

4 Pokud jste se rozhodli budovat zídku na okraji svahu, dosypte mezi zídku a svah zbylé kameny a hlínu.

5 Zídku průběžně kontrolujte, jestli se nekývá. Pokud ano, zpevněte ji.

6 Časem můžete do spár mezi kameny zasadit i rostliny, které přilákají hmyz.

Tento hmyz se stane potravou ještěrek, čímž zvýšíte atraktivitu celé vaší zídky (návrhy na druhy rostlin naleznete v brožurce Safari za domem, kterou si můžete stáhnout na evvo.npcs.cz).

KAMENNÁ ZÍDKA PRO JEŠTĚRKY

Pokud se vám práce pro ještěrky líbila a chtěli byste svou zahrádku udělat více „ještěrčí“, můžete pro ně vybudovat například zimoviště. Návodů jak na to naleznete na internetu.

UKLIĎME SVĚT

Věděli jste, že na území národních parků (ale i jinde v přírodě) se každý rok uklidí tuny odpadů? Tyto odpady jsou v přírodě zanechávány nezodpovědnými lidmi, kterým se nepříčí odhodit obal od svačiny, PET lahev či použitou plenku. Přeci nebudou tahat svůj odpad v batohu zpět do civilizace - ať si s tím příroda poradí sama. To je jejich poděkováním přírodě, že ji mohli navštívit :-).

A dokud budou na světě lidé, kterým nečiní problém vyhodit odpad do přírody, bude potřeba dobrých lidí (tedy i vás), kteří se podílí na celosvětové akci s názvem Uklidme svět! (Clean up the World!), do níž se od roku 1993 na celém světě zapojuje každoročně více než 35 miliónů dobrovolníků ze 130 zemí světa. Společně uklidili z přírody milióny tun odpadů a učinili z našeho světa lepší místo pro život. Zúčastníte se příští akce i vy? V České republice se akce koná pod názvem Uklidme svět, uklidme Česko a přehled všech míst a událostí s ní spojených najdete na www.uklidmecesco.cz.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

DUBEN

VÝROBA PAMPELIŠKOVÉHO MEDU

Na jaře je příhodná doba ke sběru nejrůznějších jedlých a léčivých rostlin. Po zimě a dlouhém období bez čerstvých potravin vždy přinášely jarní rostliny lidem spoustu živin a vitamínů. Dnes máme sice přístup k ovoci a zelenině celý rok, ale není nad naše jarní bylinky. Z bylinek se dají připravovat čaje, saláty, sirupy, mastičky. Dětem ale asi nejvíc chutnájí sladké sirupy nebo „medy“.

V květnu už jsou všude žluté koberce pampelišek, ze kterých se dá připravit dobrý „med“. Najděte si nějaké čisté místo, kde si nasbíráte potřebné množství květů, a podle obrázkového receptu se můžete pustit do výroby. I když se vyrobenému sladkému sirupu říká med, tak je to jen kvůli jeho podobě s pravým medem. Ten se vám ovšem nikdy nepodaří doma vyrobit, protože to dokážou jen včely.

Co potřebujete na výrobu pampeliškového medu:

- 200 květů pampelišek
- 1 citrón
- 1 kg cukru – 1 pytlík
- 1 litr vody – 4 hrnky

SEKÁNÍ TRÁVY NA ZAHRÁDCE

Jaro je už v plném proudu a okolím opět zní zvuky sekaček.

Sotva tráva trochu povyroستla, už mizí pod jejich koly nebo pod silnějšími křovinořezy. I u sekání se ale můžete chovat k přírodě ohleduplněji. Hmyz i drobní živočichové uvítají, když nebudete sekat celou zahradu úplně na krátko, ale necháte sem tam ostrůvek nebo pruh neposekaný. Odměnou vám bude nejen oživení zahrádky více druhy hmyzu, ale zelený trávník se promění v paletu pestrobarevných lučních květů, kterým se v nesekané části zahrady brzy zalíbí. Do takového kousku louky pak budou raději létat i motýli a vaše zahrada bude ještě barevnější.

JAK SKŘÍTKOVĚ VAŘILI PAMPELIŠKOVÝ MED

1. NA LOUCE
POSBÍRÁM
PAMPELIŠ-
KOVÉ KVĚTY
A OČISTÍM JE
OD BROUČKŮ.

2. OČIŠTĚNÉ
KVĚTY DÁM DO
HRNCE S VO-
DOU A PŘIDÁM
K NIM OMYTÝ
A NAKRÁJENÝ
CITRÓN.
VŠECHNO
KRÁTCE POVA-
ŘÍM A NECHÁM
DO DRUHÉHO
DNE ODPOČI-
NOUT.

3. PŘES CED-
NÍK VŠE PŘELI-
JI DO NOVÉHO
HRNCE. KVĚTY
ODNEŠU ŽIŽA-
LÁM NA KOM-
POST A ZLA-
TAVOU VODU
Z PAMPELIŠEK
SMÍCHÁM
S CUKREM
A VAŘÍM A MÍ-
CHÁM, DOKUD
NEZHOUSTNE.

4. HOTOVÝ
MED OCHUT-
NÁVÁM A
NALÉVÁM DO
SKLENIČEK,
KTERÉ SCHO-
VÁM V CHLADU
NA ZIMU.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

VÝROBA HMYZÍHO HOTELU

Každý v přírodě má své místo. Hmyz, přestože je nám někdy nepříjemný, je velmi užitečný. Například při opylování, dále je významnou potravou řady živočichů nebo se stará o „úklid“ uhynulých rostlin či živočichů, ale také naši přírodu zdobí. Protože v blízkosti lidských obydlí díky člověku ubývá přirozených úkrytů pro hmyz, můžete pro ně vyrobit náhradní bydlení v podobě hmyzího hotelu nebo hmyzího domečku.

Nejjednodušší je, když někde na zahradě necháte v koutě ležet hromadu větví, suchých zbytků rostlin nebo trouchnivějící pařez. Takové místo si oblíbí řada druhů hmyzu. Pokud nemáte na své zahrádce tolik prostoru, můžete například do starého špalku vyvrtat různě dlouhé a různě široké dírký a špalek pak zavěsit na nějaké vhodné místo, třeba strom. Hmyzí domek můžete vyrobit i tak, že do čisté plechovky natlačíte různá stébla, větvičky a plechovku omotáte suchou trávou a umístíte někde na stromě. Škvorům zase postačí květináč vycpaný slámou nebo senem a také zavěšený na strom.

Pokud byste měli chuť pustit se do větší stavby, vyrobte podle obrázku ze dřeva domek s různými přepážkami a pak jej vyplňte nejrůznějšími materiály, stéblý, děrovanými cihlami, dutými větvičkami, šiškami a podobně. Domek tak přiláká různé druhy hmyzu a ještě vám ozdobí zahrádku.

Aby se hmyzím druhům u vás na zahradě líbilo a brzy obsadily připravený hmyzí hotel, bude potřeba jim poskytnout potravu. Nejjednodušším způsobem, jak toho dosáhnout, je zajistit, aby na vaší zahradě stále něco kvetlo. Pestrost různých druhů květin, keřů i stromů bude hmyzím druhům poskytovat dostatek potravy (nektaru) a barevná zahrádka se stane pastvou nejenom pro hmyz, ale také pro vaše oči.

POZOROVÁNÍ HMYZU

Když na zahradu přilákáte hmyz, můžete ho pak i dobře pozorovat. Mnohem lépe než šelmy a jiné živočichy, kteří jsou plašší a je těžké je v přírodě vůbec zahlédnout. Stačí, když si pořídíte sítku, kelímkovou lupu a určovací klíč nebo atlas hmyzu. Hmyz si můžete pomocí sítky na chvíli ulovit do kelímkové lupy a zblízka si jej prohlédnout.

Hned po vašem výzkumu všechny hmyzáčky zase vraťte do přírody. Nejlépe na místě, kde jste je ulovili. Můžete se pustit i do bádání a porovnat třeba množství druhů hmyzu, které jste našli na své zahradě a pak na jiném místě například u lesa nebo na poli.

Web: evvo.npcs.cz

HMYZÍ HOTEL

HMYZÍ DOMEK Z KVĚTINÁČE

POMŮCKY NA POZOROVÁNÍ

KELÍMKOVÁ LUPA

SÍTKA NA MOTÝLY

URČOVACÍ KLÍČ

EXHAUSTOR

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

VÝROBA PÍTKA A KOUPALIŠTĚ PRO PTÁKY

V horkých slunných dnech uvítají ptáci, když mají možnost se napít a vykoupat v nějaké mělké vodě. Může se to zdát zvláštní, ale koupání je důležitou činností, která ptákům pomáhá udržovat si zdravé peří.

Nemáte-li na zahradě zrovna potůček a chcete-li ptáčkům vodní radovánky dopřát, nezbývá vám než si koupit nebo vyrobit ptačí napa-jedlo a koupaliště sami.

Jednoduché řešení je například naplnit vodou mělkou miskou nebo podkvětník. Do vody umístěte několik vyčnívajících kamenů pro hmyz, který se přes ně může zachránit, pokud do pítku upadne. Budete-li pítko vyrábět sami třeba z keramické hlíny, tak vždy platí, že musí být mělké, nesmí mít kolmé stěny a nemělo by mít kluzké dno. Určitě je potřeba vodu v něm vyměňovat a doplňovat. Nejlépe každý den.

Protože naše zahrady obývají i kočky domácí, tak si dejte práci s výběrem vhodného místa. Ptáci by měli mít možnost schovat se na stromě nebo keři, ale keře by neměly být blíž než 5 m. Protože tam by kočka mohla číhat a rovnou si skočit k prostřenému ptačímu stolu.

Pokud ptáci objeví vaše pítko, brzy je budete moci pozorovat a pomocí atlasu určovat, které druhy vaši zahradu navštěvují.

VLÁDCI DENNÍ OBLOHY

Zajímavou vlastností lidí je koukat si pod nohy, případně jen před sebe. Asi nám v minulosti nikdy nehrozilo z oblohy žádné nebezpečí. A pokud někdy ano, už jsme to zapomněli a dnes si prostor nad hlavou hlídat nemusíme.

Přesto vám můžeme doporučit, abyste při svých výpravách občas zvedli oči k obloze. Zvláště za letních dnů tam totiž můžete spatřit krkavce, luňáka, káně a další vládce naší denní oblohy. Vezmete-li si s sebou tento sešit, pomohou vám nakreslené siluety poznat, který ptačí druh vám létá nad hlavou.

VLÁDCI DENNÍ OBLOHY

LUŇÁK
ČERVENÝ
140 AŽ 165 CM

KÁNĚ LESNÍ
113 AŽ 130 CM

OREL
MOŘSKÝ
190 AŽ
240 CM

POŠTOLKA
OBECNÁ
70 AŽ 80 CM

KRKAVEC VELKÝ
110 AŽ 125 CM

JESTŘÁB
LESNÍ
90 AŽ 105 CM

SOKOL
STĚHOVAVÝ
85 AŽ 115 CM

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

A circular illustration featuring a toucan on the left and three smaller birds on the right, all appearing to sing into a vintage-style microphone. The scene is set against a background of falling leaves, suggesting an autumn theme.

ZALOŽENÍ A VEDENÍ HERBÁŘE

V létě všude kolem nás roste a kvete spousta rostlin a umět je všechny pojmenovat není zrovna jednoduché. Přitom pozorování rostlin je mnohem snazší než pozorování živočichů. Nikam před námi neutečou, můžeme si je pořádně prohlédnout a naučit se je tak rozeznávat.

Jeden způsob, jak se s rostlinami dobře seznámit a něco se o nich naučit, je tvorba herbáře.

Nemusíte hned začít vědeckým herbářem, kam se sbírají celé rostliny i s kořeny. Začněte jednoduše a vyrobte si ho třeba jen do sešitu s tvrdými deskami.

Nasbírejte si rostliny, nejlépe i s květy, a vložte je mezi noviny nebo jiné savé papíry, vždy každou rostlinu zvlášť. Rostliny do novin vkládejte tak, aby nebyly zmačkané. Noviny je třeba zatížit, například knihami, aby se rostliny dobře vylišovaly. Je dobré pravidelně noviny měnit, tak se rostliny správně vysuší a neplesniví. Doba lisování závisí na tom, zda se jedná o rostlinu vodnatější, nebo sušší, ale raději nechejte rostliny lisovat několik dnů až týdnů.

Po vylišování opatrně rostliny vyjměte a nalepte do sešitu. Nejvhodnější je lepení pomocí proužků papírové pásky.

Ke každé rostlině si napište její jméno, kde jste ji našli a kdy. K určení názvu rostliny vám pomohou atlasy rostlin nebo určovací klíče.

Můžete si vytvořit různě zaměřené herbáře, například herbář léčivých rostlin, herbář listů stromů nebo také herbář rostlin z jednoho konkrétního místa. Při tvorbě herbáře nezapomeňte na důležité pravidlo: do herbáře nikdy nedáváme chráněné a vzácné druhy rostlin nebo rostliny rostoucí v přírodních rezervacích, národních přírodních rezervacích a národních parcích.

Na závěr si můžete ozdobit desky herbáře vylišovanými květy nebo barevnými otisky rostlin.

KONTROLA ÚSPĚŠNOSTI ZÍDKY PRO PLAZY

Léto je vhodné období pro pozorování plazů. Pokud jste si vybudovali zídku nebo nějaký jiný úkryt pro plazy, máte jedinečnou příležitost jít na obhlídku a zkusit své štěstí. Zejména za slunných dnů se plazi rádi vyhřívají na sluníčku a na nové zídce byste je mohli zahlédnout. Pohybuje se pomalu a neslyšně, abyste je nevyplašili a mohli je chvíli pozorovat nebo si je dokonce vyfotit. I když hned nezahlednete ještěřku, slepýše nebo užovku, nezoufejte. Když pořádně obhlédnete místa, která jste jim vybudovali, můžete narazit na hadí kůži. Plazům totiž kůže neroste a po určitém čase se jí musí zbavit, neboť jim již začíná být malá. Pod starou kůží už bývá připravena nová, větší. Svlečené kůži se říká svlečka a plazi se jí zbavují odíráním o různé tvrdé předměty, například kameny. Při troše štěstí můžete najít na zahradě právě tuto hadí naruby obrácenou svlečku – důkaz, že vaše snažení ubytovat zde plazy bylo úspěšné.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

A circular illustration in a woodcut style showing two snakes in a natural setting. One snake is coiled on the ground in the foreground, while the other is slithering through tall grass or reeds in the background. The scene is enclosed within a circular border.

ZÁŘÍ

VÝROBA A UMÍSTĚNÍ KRMÍTKA PRO VEVERKY

Prkno (o délce 120 cm, šířce 18 cm a tloušťce 2 cm), pilu, šroubovák, vruty o délce 40 mm (20 ks), tužku, metr nebo pravítko, brusný papír (smírek), pant piánový o délce cca 12 cm (nebo jiný pant), barvu (pro natřání dětských hraček),

štětec a plexisklo (délky 29 cm, šířky 20 cm a síly cca 1–2 mm),

vruty pro připevnění pantu (dle zvoleného pantu, délky cca 20 mm), šroub s maticí (2 ks) nebo lepidlo (doporučujeme dvousložkové).

- 1 Na prkno narysujete díly, jejichž rozměry a tvary vidíte na obrázku.
- 2 Jednotlivé díly z prkna vyřežte (pokud máte doma elektrickou pilu, bude to pro vás snadnější, ale z vlastní zkušenosti víme, že vyřezat jednotlivé díly půjde i ruční pilou).
- 3 Díly nyní obruste do hladka brusným papírem.
- 4 Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubujte je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díry předvrtat – pozor, předvrtávejte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrut protáčet).
- 5 Složené krmítko natřete barvou, která je určena pro natírání dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost krmítka si zvolte sami.
- 6 Na zadní část krmítka přišroubujte pant pomocí vrutů a poté spojte pant s plexisklem pomocí šroubku a maticky (případně jiným způsobem, například lepidlem).
- 7 Nyní můžete krmítko pověsit.

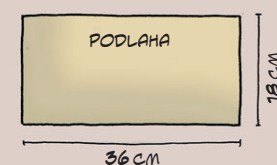
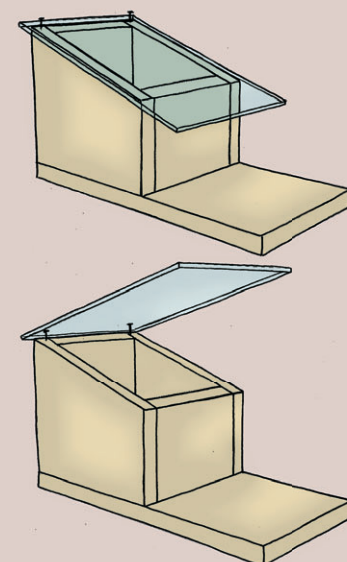
Krmítko pověste ideálně na strom (pomocí hliníkových hřebíků), na plot či na kůlu. Krmítko umísťte takovým způsobem, abyste jej mohli bez větších komplikací doplňovat dobrotami. Myslete také na to, že veverka se potřebuje ke krmítku snadno dostat. Pokud na krmítko uvidíte například z okna či ze zahradní lavičky, odkud můžete veverka pozorovat, bude to ještě lepší.

ČÍM KRMIT VEVERKY

Vámi vyrobené krmítko pomůže veverkám překonat hlavně těžké zimní období, kdy nemají dostatek potravy. Už od podzimu jim tam můžete dávat různé dobroty, aby si na krmítko zvykli. Do veverčího krmítka sypte slunečnici, lískové i vlašské ořechy, a to jak vyloupané, tak vcelku. Mají rady i dýňová semínka, bukvice, jedlé kaštany. Nepohrdnou ani koupennou směsí pro činčily. Veverky si rády pochutnají i na ovoci, například plátku jablka, hrušky a podobně. Pokud ale nemáte jistotu, že vaše krmítko veverka navštěvuje každý den, tak do něj čerstvé ovoce nedávejte, mohlo by plesnivět. V zimě můžete veverkám jako lahůdku pověsit rozpůlený kokosový ořech, z kterého budou postupně vykusovat dužinu. Také zde platí pravidlo, že pokud nemrzne, dužina se rychle kazí, proto je tato dobrota dobrá do mrazivých dnů. Veverky neupadají do pravého zimního spánku a během zimy si shánějí potravu. Pokud nenajdou své zásoby, které si přes rok nashromáždily, budou rády za bohatě zásobené krmítko, a to i ptačí.

Web: evvo.npcs.cz

KRMÍTKO PRO VEVERKY

TLOUŠŤKA
PRKEN JE
2 CM

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

VÝROBA ZIMOVACÍHO DOMEČKU PRO JEŽKY

Říjnové dny se začínají zkracovat a noci prodlužovat. Nastává opět čas oprášit nářadí a omrknout, jestli se nám v dílně nepovalují nějaká prkna, z nichž bychom mohli vyrobit zimní ježčí domek a pomoci tak bodlinatým obyvatelům naší zahrady přežít zimu.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Prkna (ideální tloušťka prken je 2 cm, ale domeček můžete vyrobit i ze staré palety, jen nebude mít tak dlouhou životnost; rozměry jednotlivých dílů ježčího domku vidíte na obrázku, z prken by mělo být možné jednotlivé díly poskládat), pilu, šroubovák, vruty o délce 40 mm (30 ks), tužku, metr nebo pravítko, brusný papír (smírek), barvu (pro natírání dětských hraček), štětec, střechu domečku (pro lepší ochranu celého domku můžete střechu přikrýt plechem, linoleem nebo podobným materiálem, který ochrání domeček před pronikající vodou; nepoužívejte igelit, domeček by vám brzy shnil).

- 1 Připravená prkna nařežte a poskládejte tak, aby vznikly jednotlivé díly (strany, podlaha, střecha), které vidíte na obrázku.
- 2 Díly nyní obruste do hladka brusným papírem.
- 3 Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubujte je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díry předvrtat – pozor, předvrtávejte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrut protáčet).
- 4 Složený domek natřete barvou, která je určena pro natírání dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost domku si zvolte sami.
- 5 Máte-li plech či linoleum, můžete z něj vytvořit střechu.
- 6 Domek umístěte do klidné části zahrady a na něj navrstvěte listí, klacky, mech a další vhodný materiál, který bude domek a jeho obyvatele izolovat před chladem.

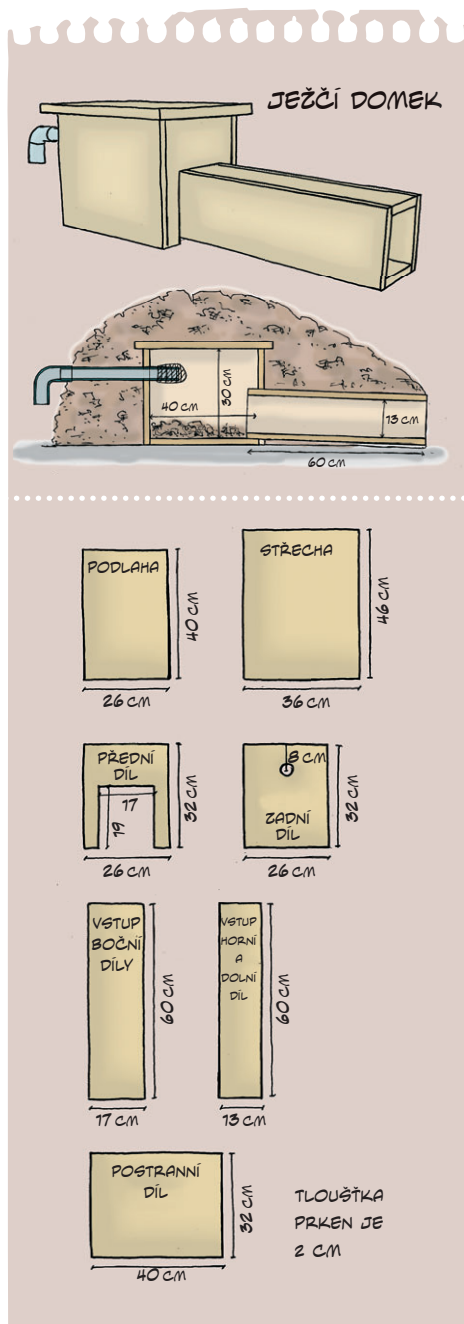
JEŽČÍ DROBOTINA

Vždy, když se naplno projeví podzim a zima se již začne pomalu hlásit o své slovo, začnou v záchranných stanicích pro divoká zvířata drnčet telefony s hlášením o nalezeném ježčím mláděti, které určitě potřebuje pomoc lidí, jinak zahyne. Je to tak ale vždy?

Není! Je důležité zvážit všechny okolnosti. Pokud najdete ježčí mláďata i s jejich ježčí maminkou, je vše v pořádku a není nutné organizovat záchrannou akci ☺. Pokud najdete samotného malého ježka, u něhož máte obavy o jeho osud, protože je drobný a hubený a nemusel by přežít zimu, zjistěte nejdříve, kolik váš ježek váží a jaký je měsíc. Pokud ježek váží více než 650 g (měří na délku více než 15 cm), zvládne se svými tukovými zásobami přežít zimu bez větších problémů. Váží-li méně, je potřeba se zamyslet, jestli nemá ještě dostatek času na to, aby tukové zásoby nabral. Pokud váží na začátku října alespoň 200 g, nejspíše tukové zásoby ještě nabere a není potřeba mu nějak výrazně pomáhat. Váží-li však 200 g na začátku listopadu, pak bude pomoc lidí potřebovat. Volejte proto odborníky ze záchranné stanice.

Najdeme-li viditelně zraněného nebo nemocného ježka, snažíme se mu pomoci. Ideálně volejte odborníky v záchranných stanicích, jejichž kontakty naleznete na www.zvirevnouzi.cz.

Ideální ježčí váha a délka: období do 15. října - váha 200 g, délka cca 10 cm / období do 30. října - váha 350 g, délka cca 10–15 cm / období do 15. listopadu - váha 500 g, délka více než 15 cm

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

ODLÉVÁNÍ STOP

Otisky tlapek, kopýtek, ale i pařátků ptáků vhodné k odlévání sádrou nalezneme nejlépe ve ztuhlém blátě či v písku. Odlévání do sněhu je také možné, ale trvá to kvůli chladu velmi dlouho. Zásadním úkolem je nejdříve nalézt pěkný otisk vhodný k odlévání. Někdy je lepší prohlédnout si více stop a z nich si pak vybrat tu nejhezčí, nejméně poškozenou.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Sádro, vodu, štětec, misku, proužek čtvrtky o výšce 3 cm, kancelářskou sponku, lžíci.

Vybranou stopu nejprve očistěte (obr. 1) od klacíků, větviček a dalších drobností, které do otisku napadaly. Kolem stopy pak vytvořte ohrádku z pruhu čtvrtky (obr. 2) o výšce alespoň 3 cm a spojte ji kancelářskou sponkou. Celou stopu a plochu uvnitř ohrádky posypte slaboučkou vrstvou sádry (obr. 3), aby se vám odlitek lépe odlepil od hlíny. Do misky nasypete sádro a za stálého míchání do ní přidávejte vodu (obr. 4), dokud nevznikne kašovitá hmota, kterou budete moci nalít do připravené ohrádky (obr. 5). Nyní máte minimálně 15 minut volno. Můžete ho využít k úklidu pomůcek pro odlévání stop, ke svačině nebo si do svého bloku zaznamenat další podrobnosti ke stopě (kde se nachází, jak je dlouhá, jak široká, jaká je vzdálenost mezi stopami, komu stopa patří, jaké je datum a další podrobnosti, které vás napadnou). Po ztvrdnutí sádry můžete odstranit papírovou ohrádku a otisk opatrně vyloupnout z hlíny. Otisk na závěr ještě zbavte největších nečistot (obr. 6).

HLEDÁNÍ A URČOVÁNÍ STOP

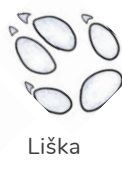
Během zimních procházek přírodou můžete ve sněhu číst příběhy ze života různých živočichů. Nejlépe se stopy pozorují v čerstvě napadaném sněhu. Najednou objevíte, jak bohatý je život zvířat, která běžně ani nezahlednete. Ve svém okolí objevíte jistě mnoho cest a cestiček, kudy pod rouškou tmy tiše putují. Zkuste v přírodě objevit nějaké stopy a odhadnout, kdo tudy procházel. Budete-li chtít, můžete si vymyslet příběh, jaký zvířata na daném místě mohla prožít. Pro určování dalších stop prohledejte internet. Jistě v něm naleznete určovací klíče a další pomůcky k rozpoznání stop, které budete při svých výpravách potkávat.

Jezevc

Jelen

Liška

Rys

POSTUP ODLÉVÁNÍ STOP

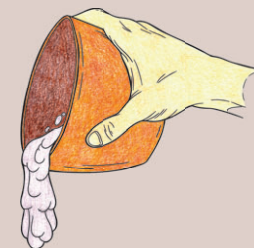
1

3

4

5

6

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

PŘIKRMOVÁNÍ LESNÍ SPÁRKATÉ ZVĚŘE

Léto strávila naše spárkatá zvěř (především jeleni, srnci a divo-
čáci) na polích a jiných obdělávaných pozemcích. Nalézala zde
totiž dostatek potravy. Toto období hojnosti jí umožnilo mít více
mláďat, která nestrádala a bez problémů se dožila konce podzi-
mu. Jenže s příchodem zimy byla nakonec i poslední pole sklizena
a spárkaté zvěři nezbylo, než se přesunout za potravou jinam. Stahuje se do lesů,
kde okusuje mladé sazeničky i nálety dřevin a ze vzrostlých stromů loupe kůru.
Velké množství zvěře, které do lesů nyní přichází, působí obrovské škody na les-
ních porostech. Proto přistupují lesníci ke krmení zvěře, aby se nabídnutým krmi-
vem zasytila a nepůsobila tolik škod na stromcích.

Je velmi důležité si uvědomit, že to, co chutná nám, nemusí být pro zvěř dobré, ale
naopak jim taková potrava může uškodit. Musíme tedy vědět, kterou potravu může-
me jednotlivým druhům zvířat nabídnout.

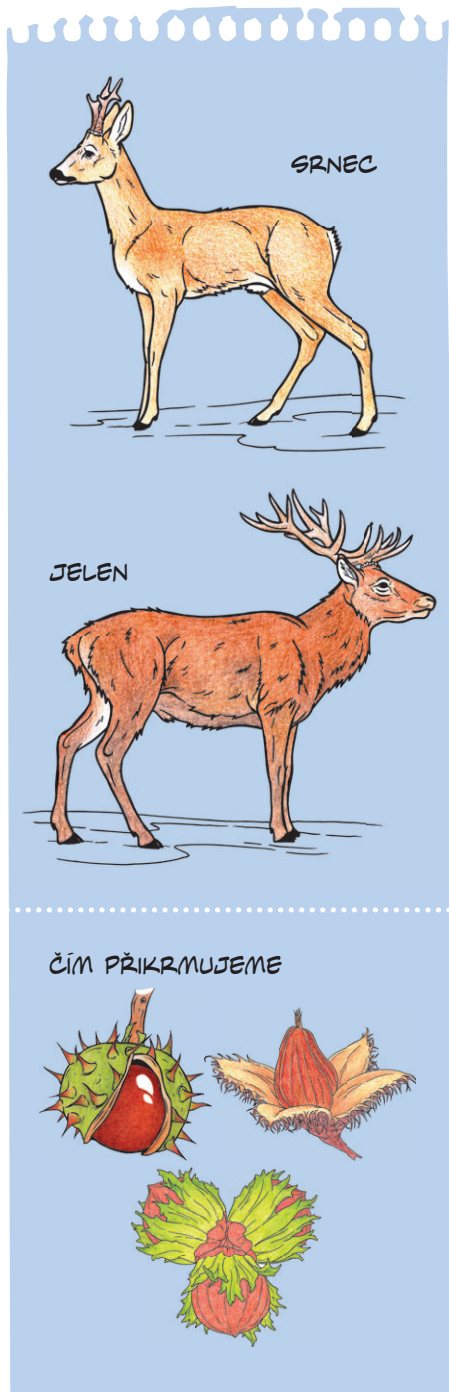
Pro srnce, zajíce, divoká prasata, veverky i další obyvatele lesa si můžete dělat zá-
soby již na podzim, kdy dozrávají plody. Nasbírejte a usušte kaštiny, žaludy, bukvi-
ce. Do mrazáku můžete uložit nasbírané jeřabiny nebo usušit malinové listy. Všechny
tyto plody můžete doplnit jablkem, mrkví, řepou i trochou ovesných vloček. Potra-
vu dávejte zvířatům na taková místa, kam jsou zvyklá chodit. Ideálně se domluvte
s místním lesníkem, který vám poradí nejlepší místo. Nikdy ale nenoste do lesa hro-
mady potravy. Postačí vždy jen trochu. Množství krmiva od vás, by mělo objemově
odpovídat zhruba polovině vaší látkové tašky.

V době Vánoc můžete podniknout výpravu do lesa a zvířátkům ozdobit nějaký
strom dobrotami, které jim chutnají. Doporučujeme především jablka, mrkev, sušené
ovoce, šišky naplněné tukem a semínky pro ptáčky. Přinesené potraviny napichuj-
te na suché větvičky, pokládejte do úžlabí větví či jen položte pod hustý smrček, kde
nebude snít. Na stromek nic nepřipevňujte provázkem nebo drátkem. Omylem sně-
dený provázek by zvířátkům mohl způsobit velké nepříjemnosti.

ČÍM KRMIT PTÁKY NA KRMÍTKU

V zimě je nejlepší příležitost pro pozorování ptáků, kteří neodlétají za teplem a potravou, ale zůstávají u nás. V době,
kdy je jejich potravy v přírodě jen velmi málo, jim přilepšete a pravidelně je přikrmujte na krmítku. Tím je pro své
pozorování přilákáte velmi blízko (o pozorování a focení ptáků na krmítku jsme psali v lednové aktivitě).
Nevhodnou potravou ale můžete ptákům přivodit vážné problémy, proto je důležité vědět, čím je krmit. Čím
pestřejší budete mít obsah krmítka, tím větší rozmanitost ptačích druhů se vám na něm sejde. Mezi vhodné kr-
mení patří slunečnice, proso, lněné semínko, drcená jádra vlašských a lískových ořechů. Pro zpestření můžete přidat
i ovesné vločky, maličké kousky syrového masa, strouhanou mrkev, přírodní sádlo nebo lůj, nasušené či mražené jeřabiny a jiné
bobule a hostina bude úplná, když přidáte i celé jablko.
Z loje můžete vyrobit i vlastní směs, pokud jej opatrně rozehrějete a smícháte se semínky. Směs lze nalít do skořápky kokosového
ořechu či do menšího květináče. Můžete v ní namočit i suché borové šišky a pověsit je na krmítko.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

PROSINEC

[illegible]

1.1.
2000

Národní park České Švýcarsko byl založen 1. ledna 2000 na ploše 80 km² v nejcennější části Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce. Předmětem ochrany v NP jsou především unikátní pískovcové skály a na ně vázané biotopy. Na jeho severní hranici navazuje Národní park Saské Švýcarsko, který byl založen v roce 1990.

Mokřady čistí a doplňují naši vodu, ale poskytují i potravu (ryby a rýži) pro miliardy lidí. Také působí proti povodním a suchu. Zúčastněte se nějaké exkurze k mokřadům ve vašem okolí a zkuste se o nich dozvědět něco nového.

Tento den byl stanoven v roce 1993 Organizací spojených národů. Důvodem je skutečnost, že na světě více než miliarda lidí trpí nedostatkem pitné vody. Propagace se věnuje problémům spojeným s vodou, je zaměřena na čistotu a ochranu vod a jejich šetření. Kromě toho je každým rokem zpracováváno určité specifické téma. Zjistěte si, co je tématem tohoto roku.

Den Země je každoroční celosvětová událost zaměřená na propagaci a podporu ochrany životního prostředí. Poprvé byl Den Země slaven v roce 1970. V České republice se slaví od roku 1990.

Jeho cílem je zvyšovat povědomí o chráněných územích a jejich podporu ze strany veřejnosti. Poprvé se Evropský den parků slavil v roce 1999. V národních parcích a chráněných krajinných oblastech v průběhu měsíce května probíhají při jeho příležitosti desítky komentovaných exkurzí a dalších akcí pro veřejnost, kterých se můžete zúčastnit.

Smyslem Dne životního prostředí je předat informace o problémech životního prostředí a upozornit na základní možnosti péče o ně. Zjistěte si, jaké téma je letos stěžejní, a zkuste se připojit k nějaké akci nebo nějakou aktivitu sami připravte, například pro svou školní třídu.

Událost se slaví od roku 1989. Je inspirovaná „Dnem pěti miliard“, stanoveným na 11. července 1987. Jedná se o přibližné datum, kdy měla světová populace dosáhnout pěti miliard. Cílem Světového dne populace je vyzdvihnout témata, která s růstem počtu obyvatel Země souvisí. Na Zemi žije v současnosti 7,6 miliardy lidí. Před dvěma sty lety se přitom světová populace pohybovala okolo jedné miliardy.

Každý poslední víkend v srpnu se již několik let setkávají ochránci přírody, přátelé netopýrů a hlavně veřejnost na tzv. Mezinárodní noci pro netopýry. Tato akce je určena především lidem se zájmem dozvědět se něco nového od zkušených odborníků o těchto tajemných tvorech. V České republice probíhá od roku 1997.

Tento den, stejně jako celý týden mobility, poukazuje na alternativní způsoby dopravy, hlavně ty ekologičtější. Slouží k tomu, abychom si uvědomili dopad výfukových plynů automobilů na životní prostředí.

VÝZNAMNÁ DATA

20.
ŘÍJNA

DEN STROMŮ

Podzim je vhodným obdobím pro vysazování stromů, proto byl jako Den stromů v České republice vybrán říjnový termín. Zkuste se zapojit do nějaké akce na sázení stromů nebo vysadte strom někde na svém pozemku.

25.
LISTOPADU

MEZINÁRODNÍ DEN BEZ NÁKUPŮ

Za Mezinárodním dnem bez nákupů stojí „nečekaně“ muž, který sám pracoval v reklamní agentuře a už se mu nelíbilo, jak reklamy ovlivňují lidi a nutí jim zbytečné věci, které ani nepotřebují. Den bez nakupování nás má přimět, abychom si uvědomili, co vlastně doopravdy k životu potřebujeme.

29.
PROSINCE

MEZINÁRODNÍ DEN BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

OSN vyhlásila Mezinárodní den biologické rozmanitosti roku 1994. Bylo to přesně rok poté, co byla podepsána Úmluva o biodiverzitě. Tento den je jedním z oslavných dnů naší planety Země a informuje nás o rozmanitosti druhů.

KAM ZA INFORMACEMI

Zajímá vás příroda Národního parku České Švýcarsko a chcete se o ní dozvědět více? Mrkněte se na následující odkazy, kde naleznete pracovní listy a další materiály, věnující se tématu přírody v národním parku.

Nabídka programů a exkurzí pro školní kolektivy:

www.plsikovaucebna.cz

Pracovní listy, v nichž si můžete ověřit své znalosti o přírodě národního parku:

www.npcs.cz/evvopublikace

PLŠÍKOVA UČEBNA

EVVO PUBLIKACE

